

Årets Fyrstadsprofil - en pionjär inom brottningen

Text: Malin Kjebon i samarbete med Åsa Andersson.

Det är inte lätt att veta var man ska börja när det gäller att skriva om Åsa Andersson. Tanken är att det ska bli en kort artikel, men det finns historier och material till en hel bok.

Åsa Andersson, f.d Pedersén tog VM-guld i Luleå 1990 i 47 kg. På den tiden var deltagarantalet inte lika stort som det är idag. I Åsas viktklass var det fyra tävlande. Hon vann mot en japan och en amerikan.

- Amerikanskan hade jag förlorat mot året innan, det var extra skönt med revansch.

Det kommer ibland kommentarer till henne om att det inte är någon direkt prestation. Att det inte kan ha varit så svårt att vinna när de inte var fler.

-Det har påverkat glädjen över att ha vunnit ibland. Men idag ser jag annorlunda på det och är stolt över att vara historisk genom mitt VM-guld.

Under den här tiden fanns inte bara motståndet på mattan. Att då som tjej ta sig fram inom brottningen är en långt större prestation än vad som kan mätas i medaljer.

-När vi började i Bjärnum, var det i

nget speciellt. Det var så många tjejer som började. Först var brottning ett tillval för elever på högstadiet och sedan började det för alla åldrar på lördagar.

Tjejbrottningen blev stort snabbt i Bjärnum. Under en period var det 15, 20 stycken tjejer som totalt körde i BK Trim. Men det fanns vissa som inte var så positiva. De äldre mer traditionella var kanske inte helt övertygade och de hade svårt att acceptera att tjejer skulle brottas.

- De aktiva killarna tyckte nog att det var helt okej. Men visst kände vi oss som inkräktare ibland på en sport som alltid tillhört män och grek/rom.

Tjejerna började med att brottas grekisk/romersk stil. Men vid en tävling 1987 var det plötsligt fristil som gällde.

-De sa att idag är det fristil. Jag tänkte, va? Vad gör man då? Jo, man drar i benen och så. Så jag vann min första match, drog i benen och så där. Men vi hade ju ingen aning om vad man gjorde. Fristilen var det ingen som egentligen kunde från början utan något som vi tjejer och även de klubbtränare som var med, fick träna på under läger för att sedan utveckla hemma i klubbarna.

Åsa går igenom klipp från tiden som aktiv. Det handlar mycket om pengar och brist från stöd från förbundet. Tjejerna åkte tåg till VM 89, killarna flög. Det var inte helt populärt med konkurrensen från ett damlandslag på alla fronter.

-Vi har haft många bra ledare och tränare men även en del som inte var det. Men nu kan jag se att även de gjorde nytta för oss tjejer genom att de hade ett driv att det skulle vara naturligt att även tjejer skulle få brottas lika mycket som killar.

Hon är tacksam för alla som på ena eller andra viset hjälpte dambrottningen framåt. Tränare, ledare domare, aktiva killar och familj.

-Eldsjälar som min pappa. Han fortsatte, även efter jag slutat, att följa med ett supporterlag bestående av mestadels föräldrar, till olika mästerskap och heja på våra svenska tjejer.

Förutom familjen nämner Åsa Pelle Svensson och Hans Hellkvist som betydande för dambrottningen, men också Roland Ljung, Lasse Grenmark, Fariborz Besarati, Sune Arvidsson. Och så Ulf Andersson, nuvarande förbundskaptenen för veteranlandslaget.

Åsa började brottas 1986 i BK Trim i Bjärnum, Skåne. Hon spelade fotboll och hade gått på simning och gymnastik. Brottningen har alltid funnits närvarande.

- Jag är uppvuxen med att min bror hållit nacksvingskoppling och jag försökte ta mig loss. Så jag har alltid halvt brottats redan innan jag började.

Åsas bror Magnus var också en duktig brottare och väldigt betydelsefull för henne i allt.

-Han var ett stort stöd och en bra sparringpartner

Med grannar, en brottande storebror och en pappa som var engagerad i föreningen, var det självklart att Åsa skulle prova när klubben startade upp tjejbrottning.

- Sporten passade mig bra med mixen av att träna hårt och ta ut sig till max, mixat med smidighetsträning. Jag älskade uppvärmningen med alla volter, och gå på händerna var min specialitet.

Men det fanns andra saker inom sporten som inte passade henne lika bra.

-Jag har alltid tyckt det var jobbigt att ha trikå på mig. Jag gillade inte hur de framhävde min kropp och hur den fick mig att känna mig.

Trikåerna och vägningen, båda två saker som skapade problem för en tjej med en negativ självbild. Åsas träningskompisar brydde sig inte om det, men själv tog hon åt sig.

-När jag började brottas vägde jag 45 kg. Vi skulle väga oss innan varje träning. Jag var 12 år. Hade man gått upp något kilo kunde det bli gliringar från killarna. Det satte sig hårt. Så jag slutade äta den dagen jag skulle träna.

Åsa led av bulimi 1988 - 92.

- När man väl var inne i det förstod jag inte hur mycket jag påverkade mig. Men det är klart att bantar man innan en match och sedan kräks när man ätit, tar det på krafterna.

Trots detta gillade Åsa brottningen och hon blev bra på det. Den främsta egenskapen som gjorde att hon lyckades var hennes starka vilja att aldrig ge upp. Att kunna pressa sig till det yttersta.

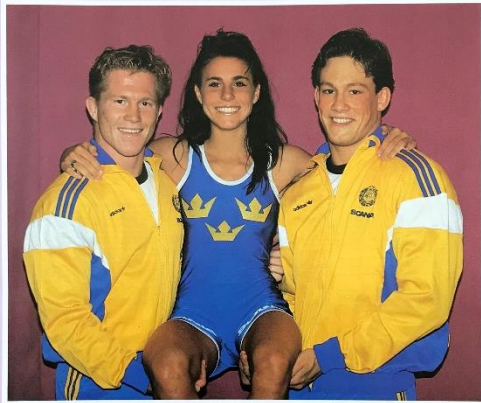
-Men det hade varit intressant att veta hur bra jag lyckats om jag inte hade haft min ätstörning. Utan kunnat ge min kraft till att satsa fullt ut och ge kroppen den näring den behövde för att orka i längden.

Åsa känner själv en stolthet för att hon var med från början och banade väg för att fler tjejer skulle våga börja brottas. Det fanns inga direkta förebilder för henne utan hon drevs mest av att bevisa att även tjejer kunde brottas.

- Men en som jag alltid sett upp till är Sara Eriksson Dikanda. Hon har alltid haft en otrolig ambition vad hon än tagit sig för. Så hon är väl den som i så fall var min samtida förebild.

Sara Eriksson Dikanda som under flera år varit förbundskapten för damlandslaget, är fortfarande en förebild. Ofta den enda kvinnan vid mattan på de internationella tävlingarna. Hon beskriver Åsa som en mycket stark, uthållig och envis brottare med mycket hög kämparanda och vinnarinstinkt som alltid krigade i det sista och gärna lite till.

-Åsa betydde mycket för mig som både brottare och vän. Vi började med brottning under samma period och har följts åt från start och resten av livet som mycket nära vänner. Vi har upplevt mycket tillsammans som gett många härliga minnen! Det var en speciell och minnesvärd tid och fantastiskt att få vara med i ett tidigt skede inom dambrottningen.

ÅRSBERÄTTELSE
89/90

Det första officiella världsmästerskapet för damer hölls tillsammans med herrarnas i Schweiz 1989. Åldersgränsen för seniorer var oklar för damerna in i det sista. Åsa född -73 och Sara född -74 fick båda åka dit och förbereda sig inför tävlingen även om risken fanns att de inte skulle få vara med. Arrangörerna hade däremot inte riktigt förberett sig för att både ha damer och herrar på plats.

- Det var ju kaos. Vi gick in i bastun, visserligen påklädda, till killarna som kom från länder där de inte var vana att blandas med kvinnor. Vi gjorde ju bara som hemma, skrattar Åsa. Det fanns ingen dambastu, men jag tror att det ändrades under mästerskapet.

Varken Åsa eller Sara fick tävla den gången. Åldersgränsen sattes till 17 år.

Sverige är nu en stark damnation inom brottningen och det råder ingen brist på förebilder.

-Jag är glad att sporten i sig är stor och att det finns gott om förebilder. Så att tjejer slipper att kämpa för att vara brottare. Inte behöver bevisa att det är något konstigt med det. Utan idag är det helt naturligt att flickor börjar brottas.

- Två fantastiska förebilder är Sofia och Johanna Mattsson, som fast de är mammor fortsätter att satsa. Det är så viktigt att visa för andra att det går att kombinera föräldraskap och karriär. Som bevis finns Johannas fantastiska bronsmedalj.

Åsa Andersson, slutade satsa när hennes armbåge gick ur led och hon kände att det var dags att ta tag i och försöka bli frisk från ätstörningen. 1995-96 gjorde Åsa ett försök till come back, men då gick armbågen igen. Sedan följde en tid som tränare i Hästveda.

Under 15 år var årets Fyrstadsprofil aktiv inom brottningen och sista matchen gick hon 2001 för Hästveda. -Jag är väldigt glad och tacksam för att ha blivit Fyrstadsprofilen 2021. Det är en stor ära och det betyder att ni tycker att jag gjort något bra för brottningen, i synnerhet dambrottningen.

Idag är yoga och meditation viktiga inslag i vardagen och livet är inget Åsa tar för givet. Utan något hon är tacksam för. 2009 var hon med i en allvarlig trafikolycka där hon bröt nacken.

-Jag hade turen att inte bli förlamad, men lever med en ständig smärta. Det är oerhört jobbigt, men också intressant, för jag har tvingats lära känna mig själv.